

## Samorastniki

Voranc se s prijateljem po dve-urni hoji ustavi na vrhu slemena Karnic, kjer je nekoč gospodaril veliki kmet Karničnik. Bogate Karnice so propadle. Od velikega posestva je ostala le bajta. Na pragu ju pozdravi starka Nana. Prosi jo, naj jima pove kaj o preteklosti Karnic.

Nana začne svojo pripoved:

" Pred sto leti je na Karnicah gospodaril predzadnji Karničnik. Imel je tri otroke. Starejšemu je bilo ime Ožbej. Ko je bil Ožbej star dvajset let, je prišla k hiši služiti Hudabivška Meta. Ožbej se je zaljubil vanjo. Ko je bila ona stara sedemnajst let sta dobila otroka. To je bila za Karnice velika sramota. Stari Karničnik je poklical oba na zagovor, nato pa je Meto zverinsko mučil. Na roki ji je žgal predivo. Meta je junaško potrpežljiva in ni niti malo pokazala, da se kesa. Po obredu so Meto pahnili na dvorišče, domača hči in dekle so jo preteple. Rešila jo je njena mati. Meta je šla služiti v samotni kraj ob Dravi. Spet je rodila otroka, Gava, in ga pustila materi. Naslednje leto je Meta rodila še enega otroka. Oče je bil spet Ožbej. Take sramote Karnice niso prenesle. Birič jo je privedel na graščino. Tam so Meto sprejeli Karničnik in grajski gospodje. Zlepa so jo hoteli pregovoriti, naj se dopove Ožbeju. Ona o tem ni hotela niti slišati. Privezali so jo na stol in jo tepli. Meta se ni vdala. Karničnik je poskusil še pri Ožbeju. Poročiti ga je hotel z bogatim dekletom z Jamnic. Toda Ožbej je v noči pred poroko pobegnil in očetu porušil vse načrte. Šele po osmih dneh se je pijan vrnil domov. Oče ga je poslal v vojsko, a se je Ožbej vrnil s prestreljeno nogo. Šepal je in še bolj pil. Čedalje pogosteje je zahajal k Meti in ta mu je z leti rodila devet otrok, poročiti pa se nista smela. Ožbej se je nekega večera pijan vračal domov. Padel je v jezero in utonil. Njegovi in Metini otroci so odrasli, kot samorastniki, prepuščeni sami sebi. Razkropili so se po vsej deželi. Najprej jih je bilo devet, danes pa raste že četrti rod, kmalu bo peti na vrsti."

Tako je končala pripoved najmlajša hči Nana. Mladi gospodar je prodal Karnice in si kupil posestvo v dolini, a mlada je bila slaba gospodinja, zato je gospodarstvo propadlo.